

1939:

II. Sjukvården.

Sinnessjukvården.

Vid årets slut utgjorde den totala patientbeläggningen 824 patienter, varav 657 manliga och 167 kvinnliga. 27 män och 18 kvinnor äro att betrakta som i lägre eller högre grad dementa epileptiker, som icke lämpa sig för vård å epileptikeranstalt.

I övrigt följer sig under dessa siffror såväl med hänsyn till art som grad en mångfald skiftande tillstånd av oligofreni. Sålunda föreligger t. ex. mongoloid idioti i 13 fall, mikrocephali i 7 fall, hydrocephali i 13 fall, ett fall av Laurence-Moon-Biedls syndrom, 2 fall av chondodystrofi. Tidig encephalit förekommer i 40 fall och spelar alltså en betydande roll som etiologisk faktor för oligofreni. Encephalitis lethargica förekommer i 3 fall, andra infektionssjukdomar i nervsystemet i 10 fall.

Ett 20-tal fall synes snarast kunna uppfattas som tidiga barnpsykosor, som lett till demens. Svåra skallskador däribland förlossningstraumata i 30 fall. Endokrins rubbningar äro talrika. Lues misstänkes i 3 fall. För tidig födsel är angiven i 5 fall. Ärftlig belastning utan annan känd etiologi förekommer i c:a 275 fall, fullständigt okänd etiologi i 300 fall.

Att erhålla ett oblandat okomplicerat oligofrenimaterial låter sig ej göra. Rent psykotiska eller psykopatiska pålagringar äro talrika och det är i regel dessa som betinga patienternas svårskötthet. Då de emellertid

i viss mån äro tillgängliga för terapi erbjudes här en angreppspunkt för terapeutiskt förfarande, som i vissa fall kan leda till förbättring. I ungefär 100-tal fall har förekomsten av hallucinationer påvisats i like många epileptiska anfall, som ej sällan förekommer samtidigt hos samma patient.

Patienternas allmänna affektliv behärskas i påfallande grad av vrede eller glädje. Depression är sällsynt. Påfallande är också patienternas goda sömn. I de fall där sömnrubbnings föreligger i regel psykotiska komplikationer. Oligofrenierna äro befriade från djupare psykiska konflikter och depressiva affekter, vilka eljest torde utgöra den ojämförligt vanligaste orsaken till sömnrubbnings.

Likaså är i allmänhet aptiten påfallande god.

Av stort intresse är att iakttaga de oligofrena psykopater, som överflyttats företrädesvis från Hall. De ha där erbjudits ganska stora friheter, vårdats på öppna avdelningar och rört sig relativt fritt, haft riklig tillgång till förströelser o.s.v. men likväl inte kunnat anpassa sig utan ådagalagt grov asocialitet.

A Vipeholms sjukhus erbjudes de vård å slutna avdelningar, ingen enskild frågång, relativt få tillfällen till förströelser och kamratliv, en noggrann regim och sysselsättning. Man skulle a priori vara böjd att förmoda, att de inför denna markanta förändring av inskränkt frihet och förpassning till en miljö av maximalt defekta individer skulle reagera med trots eller depression. Så visar sig emellertid i allmänhet icke vara fallet. Förvånande snabbt anpassa de sig, bli nöjda, fogliga, tillgängliga och flitiga. Förklaringen får väl sökas däri, att de tidigare på grund av viss grad av

psykisk undermålighet bland mera högtstående kamrater lidit av underlägsenhetskänsla under det att de nu vid motsatt förhållande förnimma en viss lugnande tillfredsställelse av överlägsenhet och styrka inför anblicken av fullständigt hjälplösa individer. Under handräckning på avdelning finna de nöje i att hjälpa sina kamrater t.ex. med på- och avklädning, matning o.dyl., och just denna hjälpverksamhet synes vara en alldeles utomordentlig form av arbetsterapi. Fråga är, om den icke särskilt skulle lämpa sig för vissa känsliga och ömtåliga neurotiker, som nära en särskild längtan att "hjälpa och göra nytta". En sträng regimterapi bidrager till ett gynnsamt resultat. Att undantag måste finnas ligger i öppen dag.

Med hänsyn till allmän psykisk utvecklingsgrad har patientmaterialet uppdelats i 7 olika utvecklingsgrupper eller utvecklingsgrader med grupp 0 som den lägsta och grupp 6 som den högsta. Vid gruppbestämningen togs hänsyn till bl.a. intelligensålder, allmänt uppträdande, uppmärksamhet, uttrycksförmåga, funktionsduglighet m.m.

Inom de olika grupperna fördela sig patienterna på följande sätt:

Grupp	Män		Kvinnor	
0	34		15	
1	209	= 449	84	= 129
2	120		25	
3	86		25	
4	63		13	
5	76	= 208	8	= 38
6	69		17	
	<hr/>		<hr/>	
	657		167	

Grupperna 0 - 3 omfatta djup idioti och kunna sammanfattas under benämningen idiotia gravis. I 0-gruppen kan man icke spåra något drag av för homo sapiens utmärkande psykiskt liv eller medvetande över huvud taget. Dessa patienter stå rena monstra nära. Det för denna samlingsgrupp gemensamma är avsaknaden av förutsättningar för psykisk utveckling och psykisk påverkan. Det kan därför synas som om dessa patienter borde vårdas å anstalt av enklare karaktär. Genom motsträvighet, våldsamhet, störande skrik och grov osnygghet kunna de dock vara mycket svårskötta och kräva särskilda anordningar för sin vård. Någon äldre anstalt skulle sannolikt vid ev. ledigblivande med fördel kunna apteras till dylik vårdanstalt, exempelvis Statens tvångsarbetsanstalt i Landskrona. Anförvanter visa ej sällan för dessa patienter en stark ömhet, som kan grumla bedömandet av deras tillstånd. Sålunda skriver en moder angående sin dotter, placerad i grupp 2, bl.a. "Min moderliga omsorg tar till sist överhanden - och då skriver jag. Margit är av naturen snäll men känslig för allt. - Det kännes litet svårt att ej få vara i närheten av Margit, som alltjämt är i behov av ömmande kärlek".

Rörande en manlig patient placerad i grupp 1, synnerligen våldsam, förstörande och osnygg: "Kurt är mycket känslig och spröd. Dessutom är han mycket glad och livlig och gränslöst snäll. Tvinga ej gossen". Angående en annan gosse, som kan frambringe toner i munspel, skriver likaledes en moster: "Stor skada om en sådan musikåder skulle läggas ner".

På detta stadium av mänsklig utveckling saknas nästan fullständigt individuell prägel eller individualitet. För att kunna hålla de olika exemplaren i sär har det varit nödvändigt att fotografera samtliga och sammanföra fotografierna till ett särskilt album, som vid behov t.ex. vid anförvanternas

telefonförfrågningar, kan slås upp.

Grupperna 4 - 6 kunna sammanfattas under beteckningen "idiotia levis". Här föreligger förutsättningar för psykisk utveckling och psykisk påverkan. Den moderna läkepedagogiken har här förvisso en bestämd uppgift att fylla.

Sjukhusets upptagningsområde är vidsträckt och avstånden mellan patient och hans hem i många fall betydande. För patienternas vidkommande betyder detta en mindre olägenhet men enstaka föräldrar klaga ej sällan över svårigheterna att besöka sina barn och önska ofta att ha dem på närmare håll.

Beträffande åldersindelningen av patienterna äro ett 60-tal i en ålder under 17 år. Vipeholms sjukhus har sålunda i viss mån kommit att fungera som landets första psykiatriska barnsjukhus.

Händelse som avses i 34 § stadgen angående sinnessjukvården har under året icke inträffat vid sjukhuset.

Kroppsvården.

Det kroppsliga tillståndet har varit relativt gott. Å den kvinnliga avdelningen pav. K. ha de vid vanliga kliniska undersökningsmetoder tuberkulosmisstänkta utgallrats och förlagts till enkelrum. Hela antalet utgör 11.

1940:

II. Sjukvården.

Sinnessjukvården.

Behandlingen har försiggått efter samma linjer som tidigare. Av de 655 manliga patienterna ha ungefär 300 kunnat sysselsättas. Ungefär 40 patienter deltaga i utearbete under det ett 50-tal biträder med handräckning å sjukavdelningarna såsom städning, diskning, servering o.dyl. Med vävning sysselsättas 40 patienter och med borstbinderi 8. Av de 165 kvinnliga pa-